

ПУЛБС

ГАЗЕТА ВЧЕНОЇ РАДИ ТА РЕКТОРАТУ ОДЕСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Видається з травня 1997 року

Червень 2022 року № 6 (295)

Шановні випускники!

Вітаю вас з успішним закінченням Одеського національного медичного університету.

На жаль, останні роки вам довелося навчатися в умовах COVID-19 та війни.

Але незважаючи на скрутну годину, керівництво університету доклало всіх зусиль, щоб освітній процес тривав безперервно і ви отримували якісні знання.

Більшість з вас присвятили себе практичній роботі, хтось займається наукою. Країні потрібні розумні практичні лікарі усіх спеціальностей, провізори, соціальні працівники, психологи; необхідні і талановиті вчені. Сподіваюсь, ваш вибір професії був не випадковим і за час навчання ви тільки зміцнилися в усвідомленні свого покликання.

Отримана в нашому університеті освіта дасть змогу вам удосконалювати свою майстерність і надалі. Постійне спілкування зі спеціальною літературою, бажання бути в курсі всіх новин, пов'язаних з професійною лікарською діяльністю (технологій, досягнень, винаходів), повинне стати вашою доброю щоденною звичкою. І робити це необхідно безперервно, удосконалюючи свої знання, накопичуючи особистий досвід. Прислухайтесь до порад своїх колег, не нехуйте їхньою допомогою, підвищуйте рівень своєї кваліфікації на всіх можливих рівнях.

Пам'ятайте славетні сторінки історії та досягнення нашого університету — одного з найстаріших навчальних закладів України, відомого в різних країнах світу. Імена багатьох вчених та їхні наукові школи широко відомі не тільки в нашій країні, але і за її межами.

Вам, випускникам ОНМедУ, належить примножувати надбання минулих років, накопичене попередніми поколіннями випускників нашого університету.

Шановні друзі, ви вибрали складний шлях. Бажаю вам пройти його з гідністю. Бажаю протягом усього життя залишатися допитливими, активними, не боятися виявляти себе та брати відповідальність. Ставте собі великі цілі, не бійтеся складних завдань — їхнє розв'язання додаватиме вам впевненості у власних силах і допоможе на шляху професійного зростання.

В добру путь!

З повагою,
Валерій Запорожан

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ОНМедУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану колектив і студенти Одеського національного медичного університету, як і всі громадяни України, продовжують працювати і навчатися, у тому числі займатися науковою діяльністю. Сьогодні в нашому університеті виконуються три науково-дослідні роботи, що фінансувались МОЗ України, і 54 ініціативні науково-дослідні роботи.

На сайті Національного агентства з питань якості вищої освіти (НАЗЯВО) нещодавно зареєстровано електронний кабінет ОНМедУ для подання документів для захисту дисертаційних робіт співробітників, через який вже розміщено інформацію про захист двох дисертацій (К. В. Кравець, А. А. Квашніна). Також до МОН України подано заявки на утворення двох спеціалізованих вчених рад при ОНМедУ для захисту дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора наук за спеціальностями «Акушерство та гінекологія», «Медична реабілітація, фізіотерапія та курортологія», «Педіатрія», «Фармакологія», «Патологічна фізіологія», «Гігієна та професійна патологія».

На початку 2022 року ОНМедУ зареєстровано у Центрі тестування МОЗ України в електронній системі безперервного професійного розвитку, яка призначена для збереження інформації щодо провайдерів та заходів, обліку балів і ведення особистого освітнього портфоліо працівників сфери охорони здоров'я. У відділі науково-технічної інформації ОНМедУ реєструються наукові та професійно-практичні заходи — конференції, семінари, майстер-класи, за якими нараховуються бали безперервного професійного розвитку.

Співробітники і студенти ОНМедУ за підтримки видавництва Elsevier на період 2022 року отримали безкоштовний доступ до бази ClinicalKey; в межах проекту Research4Life — доступ до ресурсів таких великих видавництв, як Elsevier; SpringerNature; John Wiley & Sons; Taylor&Francis; Emerald; Sage Publications; OxfordUniversityPress; CambridgeUniversityPress та ін. У видавничо-поліграфічному комплексі вийшов друком черговий номер «Одеського медичного журналу», який одночасно готується до перереєстрації в МОН України. Впевнені, що науковий журнал ОНМедУ допоможе у представленні наукових досягнень співробітників і студентів нашого університету.

Петро АНТОНЕНКО,
д. мед. н., професор,
провідний фахівець відділу
науково-технічної інформації

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ПРИНЦИП НАВЧАННЯ

Останнє засідання гуртка кафедри технології ліків фармацевтичного факультету було присвячено питанням академічної доброчесності. Студенти самі порушили це питання та спробували пояснити своїм товаришам принципи коректного цитування застосованих матеріалів раніше опублікованих робіт, як проводити коректну роботу із джерелами інформації, а також важливість дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійності та оригінальності при написанні різних видів наукових робіт.

Засідання відкрила керівник гуртка кафедри технології ліків, старший викладач, кандидат біологічних наук Ірина Петрівна Валіводзь, яка зазначила, що в сучасному інформаційному суспільстві питання академічної доброчесності є дуже актуальним. Проблема плагіату набула великих масштабів і невизначеності щодо того, що є нормою, а що — порушенням академічної доброчесності.

Тому перед нами постало завдання узагальнити матеріали, які б пояснили ці питання. Достатньо матеріалів оприлюднено на сайті нашого університету. Плагіат — це запозичення чужого тексту без посилання на його автора. Фактично це привласнення чужих ідей, крадіжка інтелектуального майна. Згідно з нормами розділу 5 статті 5 Закону України «Про авторське право та суміжні права» від 11.07.2001 р. № 2627-3, плагіат — це оприлюднення (опублікування) повністю або частково чужого твору під іменем особи, яка не є автором.

Насправді поняттю «плагіат» у наукових дослідженнях досить важко дати точне і повне визначення, адже воно включає в себе широкий спектр дій, починаючи з використання неправильних цитат і закінчуючи крадіжкою чужих робіт та ідей.

Ми спробували розглянути основні причини плагіату, які найчастіше зустрічаються під час написання кваліфікаційних робіт:

Наше опитування показало, що багато студентів не знають, як користуватися бібліотечними каталогами, знаходити потрібні статті у базах даних бібліотек або послуговуватися іншими довідковими джерелами. Задля покращення таких навичок на засіданнях наукового гуртка ми проводимо майстер-класи, де наші студенти повторно знайомляться з бібліотекою та навчаються працювати з бібліотечними каталогами та базами даних (http://libblog.odmu.edu.ua/p/blog-page_64.html, http://libblog.odmu.edu.ua/p/blog-page_86.html);

За даними дослідження, більш ніж 57 % студентів не можуть розрізнити просте перефразування тексту і плагіат. Дуже часто невміння розрізнити перефразований текст та плагіат тексту, а також неправильні джерела цитат є причинами ненавмисного плагіаторства. Іноді при вивченні матеріалу деякий записаний перефразований матеріал або цитати дуже легко сплутати. І коли студент починає писати реферат або кваліфікаційну роботу, то вже не може розрізнити, який матеріал його власний, а який — є цитатою з будь-якого джерела. Для розв'язання такої

проблеми ми пропонуємо записувати лише прямі цитати та надавати джерело, з якого взяли відповідну інформацію.

Окрім того, наші студенти на перших курсах іноді плутають деякі види академічних письмових робіт (це короткий тест «Знайди відповідність»), отже, ми також присвятили час цьому питанню.

На думку викладачів-респондентів, до плагіату частіше вдаються слабші студенти та ті, які плагіювали раніше. Тому навчання належного академічного письма слід розпочинати ще на перших курсах університету. А ми хотіли б зазначити, що слабші студенти потребують більшої підтримки з боку викладачів, оскільки вони можуть мати недостатній досвід академічного письма і побоюватися, що не виконають роботу на належному рівні (невпевненість студентів у власних силах).

Мотивація до роботи і навчання у чесній академічній спільноті — ключова передумова розв'язання проблеми плагіату і недоброчесності загалом. На жаль, немає готового алгоритму, але розроблений сайт з Положенням про комісію для запобігання академічного плагіату в наукових та науково-методичних роботах, планом роботи та методичними рекомендаціями (http://libblog.odmu.edu.ua/p/blog-page_18.html).

Постійна робота зі студентами в цьому напрямку обов'язково дасть успішні результати.

Ірина БОРИСЮК,
д. фарм. н.,
завідувачка кафедри технології ліків

ВІКТОРІЯ ЯСИНОВСЬКА:

Для мене медицина — безумовна любов з першого погляду, а бути лікарем — це те, що продиктовано серцем

У далекому 1922 році мій прадідусь, видатний лікар-терапевт, заслужений діяч науки, академік Михайло Олександрович Ясиновський, закінчив Одеський медичний інститут (нині ОНМедУ), а зараз, рівно через сто років, я їду його шляхом найгуманнішої з наук і так само переходжу на наступну сходинку здобуття бажаної освіти.

Я бачу в цьому деякий символізм, адже за це століття сталося безліч змін, проте велич нашого університету залишається незмінною. Цей вік подарував не одну плеяду талановитих учених, лікарів за покликанням і шанованих учителів, які передають скріжалі знань, примножуючи й освячуючи їхнім світлом нових послідовників.

Частина своїх студентських років я присвятила праці у науково-дослідній лабораторії. Там завдяки наставництву я опанувала гістологію у практичному значенні, ми годинами займалися створенням та описом мікропрепаратів, інколи закінчуючи працю далеко за північ, не помічаючи плин часу, настільки були захоплені дослідницькою діяльністю.

Я вдячна за цей досвід університету, який всіляко підтримує будь-які ініціативи, сприяє розвитку та розширенню студентської спільноти молодих вчених, даруючи перспективу додаткового професійного розвитку.

Наукові гуртки дають не тільки унікальну можливість удосконалення багатьох фахових умінь, вони сприяють спілкуванню з колом однодумців, що стає приводом безперешкодної взаємодії з менторами, та безперечно впливають на позитивну динаміку новаторських настроїв.

Я пам'ятаю всю ту радість, яку ми відчули, коли подолали рубіж третього курсу та перейшли на омріяні клінічні кафедри, де могли сповна використати всю теоретичну базу, накопичену за попередні роки.

Наше навчання зазнало і скрутних часів. Так, у березні 2020 року воно було затьмарено складною епідеміч-

ною обстановкою в країні й світі, саме через це ми повинні були перейти на дистанційну форму навчання та ще майже на два роки покинути стіни славетного закладу вищої освіти.

Але не дивлячись на подібний перехід, наші викладачі намагалися наблизити освітній процес до еквівалентного реальному, утримуючи нашу захопленість у правильному векторі.

Та навіть у темні часи є місце світлу — пандемія дала потужний поштовх для розвитку різноманітних освітніх онлайн-платформ. Науково-культурні події, які зазвичай проходили очно, стали доступними, і тепер кожний мав змогу долучитися до них, не залишаючи власної кімнати.

На жаль, ситуація зараз украй змінилася, і навіть у власних домівках ми потребуємо захисту. Всупереч усім обставинам, освітній процес ні на хвилину не зупинявся. Саме це в такі нелегкі часи дарувало нам відчуття стабільності, визначеності та душевної рівноваги. Зараз, як ніколи, кожний лікар, навіть той, хто тільки починає свій шлях, як ми, відчуває свою вагомість і цінність кожної крихти здобутих знань.

Я хочу висловити щирю подяку викладачам, які підтримували нас і сприя-

яли нашій зацікавленості, чесно та без прикрас розповідали про всі аспекти практичної діяльності лікаря. Нас надихали десятки справжніх віртуозів своєї справи, відкриваючи нові горизонти пізнання медичної галузі.

У мене немає усвідомлення «завершення», це лише новий етап навчання довжиною в життя.

На фото: Вікторія Ясиновська — 6-й курс, 3-тя група МФ-1; 1 вересня 2016 року — перший день в ОНМедУ (3-тя група МФ-1) і знайомство з деканом С. Г. Котюжинською.

ПРОФЕСОРУ ЄВГЕНУ ВАСИЛЬОВИЧУ НИКІТИНУ — 85!

20 червня 2022 року виповнюється 85 років професору кафедри інфекційних хвороб Одеського національного медичного університету, доктору медичних наук, заслуженому діячеві науки та техніки України, лауреату Державної премії України Євгену Васильовичу Нікітину.

Науковий і життєвий шлях Євгена Васильовича гідний поваги та є зразком для молодих учених і лікарів.

Євген Васильович Нікітін — автор понад 200 наукових праць, авторських свідочств на винаходи, співавтор монографії «Медицина катастроф». Під його редакцією видано курс лекцій «Інфекційні хвороби» та підручник «Infectious diseases». Професором Є. В. Нікітіним розроблений метод прогнозування гострої печінкової недостатності на доклінічних етапах, запропонована теорія механізму цитолізу гепатоцитів при вірусних гепатитах, що сприяло підвищенню ефективності лікування хворих завдяки введенню в комплекс лікування антиоксидантів.

Під керівництвом професора Є. В. Нікітіна захищено 3 докторські та 10 кандидатських дисертацій, а його учні працюють по всьому світу.

Колеги, учні та друзі відгукуються про Євгена Васильовича як про добру, мудру людину та високопрофесійного клініциста, до якого завжди можна звернутися за порадою чи допомогою. Він обов'язково знаходить щирі слова підтримки в будь-якій життєвій ситуації.

Євген Васильович Нікітін, досвідчений клініцист, відомий вчений, не втомлюється ділитися своїми знаннями з молодшими поколіннями лікарів.

Щиро вітаємо Євгена Васильовича з ювілеєм, бажаємо йому довгих і щасливих років життя, міцного здоров'я, втілення творчих ідей, натхнення та душевної гармонії.

Співробітники кафедри інфекційних хвороб і весь колектив Одеського національного медичного університету

ДНІ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКИ в ОНМедУ

Незважаючи на складний час, Студентське наукове товариство та Товариство молодих вчених провели на найвищому рівні конференцію «Сучасні теоретичні та практичні аспекти клінічної медицини» для студентів та молодих вчених, присвячену 100-річчю з дня народження видатного кардіохірурга, трансплантолога та громадського діяча, який виконав першу в світі пересадку серця від людини до людини, Крістіана БАРНАРДА.

Конференція пройшла в онлайн-режимі на університетській платформі Microsoft Teams. На сайті університету були розміщені програма та збірка тез конференції.

Це було справжнє свято!

У конференції взяли участь студенти всіх факультетів і співробітники кафедр ОНМедУ. Були також представлені роботи авторів з інших вищих навчальних закладів Одеси, Харкова, Полтави, Кропивницького, Донецька, Кам'янця-Подільського та інших міст України.

Враховуючи досвід минулого року з проведення конференції в режимі онлайн, учасники оргкомітету змогли якомога ефективніше побудувати режим конференції з використанням тих багатьох можливостей електронних ресурсів, які пропонує нам сучасний світ. Завдяки цьому робота пройшла без будь-яких перешкод.

Конференція була розподілена на секції, які одночасно проходили на онлайн-платформі Microsoft Teams. Студенти та молоді вчені отримали можливість представити свої наукові дослідження та презентації головам своїх секцій, членам президії та іншим учасникам конференції, серед яких були студенти, інтерни, аспіранти, клінічні ординатори, викладачі, лікарі та наукові співробітники.

Працювало 13 секцій, у кожній з яких було заслухано доповіді студентів та молодих вчених, після чого президія обирала переможців за критеріями якості оцінювання.

До оргкомітету було подано 368 робіт студентів та молодих вчених. Усього було заслухано й обговорено 159 доповідей, серед яких — 123 доповіді студентів і 36 — молодих вчених.

Оцінювало роботи та ораторську майстерність доповідачів експертне журі, у складі якого було 75 професорів і доцентів нашого університету.

Від усього нашого наукового товариства та від себе особисто хочу подякувати шановним колегам і молодим вченим за підготовку й участь у конференції.

І дозвольте висловити надію, що наступного року ми знову зустрінемося з вами на наукових засіданнях!

Ольга ЮШКОВСЬКА,
д. м. н., професор, завкафедри
фізичної реабілітації, спортивної
медицини, фізичного виховання
і валеології, голова СНТ
та ТМВ ОНМедУ

Редактор випуску О. В. Людвік,
відповідальні секретарі А. В. Попов,
Р. В. Мерешко

Засновник і видавець — Одеський національний медичний університет.
Адреса редакції: 65082, Одеса, вул. Софіївська, 2. Тел. 723-29-63.
Свідчення про реєстрацію: ОД № 375 від 19 липня 1996 р.

Підписано до друку 21.06.2022 р. Тираж: 300.
Зам. 2395. Надруковано у видавництві ОНМедУ.
65082, Одеса, вул. Софіївська, 2. Тел. 723-29-63.